

نظام آموزشی کشور

باید به خودش آموزش دهد گزارشی از دومین کنفرانس توسعه و عدالت آموزشی

نصرالله دادار

دومین «کنفرانس توسعه و عدالت آموزشی» با شعارهای: همدلی و هم‌بانی مردم و سیاست‌گذاران برای کاهش فقر آموزشی کودکان، تبدیل مدارس به پیشروان فقرزدایی و نشاط آفرینی پایدار در چشم‌انداز ۱۴۰۴، در تالار علامه امینی دانشگاه تهران برگزار شد.

در رفتن به مدرسه، افزایش رضایتمندی معلمان است. دکتر نوبخت افزود: البته می‌دانیم که همهٔ معلم‌ها به بعد مادی این مسئله نگاه نمی‌کنند، بلکه تأکید دارند که در مقایسه با سایر نهادها و ارگان‌ها، باید ارزش کار آن‌ها دیده شود. وی همچنین گفت: «امسال رتبه‌بندی معلمان را اجرا کردیم که در سال آینده توسعه می‌یابد.»

ضرورت توسعهٔ آموزش پیش‌دبستانی

محمدرضا واعظ مهدوی، رئیس کنفرانس، در مراسم افتتاحیه آن با اشاره به ارزیابی‌های به عمل آمده در خصوص افت تحصیلی دانش‌آموزان گفت: «آمار مردودی‌های پایه‌اول باید به‌طور ویژه مورد توجه قرار گیرد و راه‌حل ویژهٔ پیش‌بینی شده برای حل این مشکل، توسعه پیش‌دبستانی

دکتر محمد باقر نوبخت معاون رئیس‌جمهور و رئیس سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور که سخنان افتتاحیهٔ این کنفرانس بود، با بیان این نکته که از سال ۱۳۹۲ تاکنون اعتبارات آموزش و پرورش بیشترین رشد را داشته و دو برابر شده است، افزود: «ما برای نخستین بار در بودجهٔ ۱۳۹۵ ردیف ویژه‌ای برای توسعه عدالت آموزشی در نظر گرفته‌ایم.» آنگاه، با بیان اینکه یکی از مسائلی که ما با آن روبه‌رو هستیم نبود انگیزه کافی در معلمان برای تدریس است، گفت: وقتی معلم احساس کند در نظام اداری کشور نابرابری در پرداخت‌ها وجود دارد شاید نتواند به خوبی ایفای مسئولیت کند و این احساسی مخرب و بازدارنده است. بنابراین، مسئولیت ما پس از رو به راه کردن وضعیت اقتصادی خانواده‌ها و توانمند کردن آن‌ها برای فرزندانشان

زرافشان درباره سه ساله شدن هنرستان‌ها گفت: «از سال تحصیلی آینده، ورودی به پایه دهم در شاخه‌ها و رشته‌های نظری، فنی و حرفه‌ای و کاردانش خواهد بود.» او ادامه داد: «سه ساله شدن هنرستان‌ها موجب ارتقای کیفیت می‌شود چرا که سال نخست هم عمومی و هم مهارتی است.»

اکنون دانش‌آموزان در هنرستان‌ها ۴۳ واحد عمومی و ۵۳ واحد تخصصی دارند که سال آینده نیز این تناسب برقرار خواهد بود؛ اما ساعات مهارتی آن‌ها افزایش می‌یابد و به همین جهت، امیدواریم ارتقای کیفیت انجام گیرد.»

یکسان و مشابه دیدن بچه‌ها، بی‌عدالتی آموزشی است

دکتر گلنار مهران، عضو هیئت علمی دانشگاه الزهرا یکی دیگر از سخنرانان کنفرانس در پنل تخصصی آن بود که با تشریح مفهوم بی‌عدالتی آموزشی گفت: «به رسمیت شناختن دانش‌آموزان توسط معلمان و دست‌اندرکاران مدرسه و آموزش و پرورش، یکسان و مشابه دیدن یا فرض کردن بچه‌ها، عدم توجه به گوناگونی جمعیت کشور، تبعیض در محتوای آموزشی و... بخشی از بی‌عدالتی آموزشی است. وقتی آدم به عمد کسی را نمی‌بیند، دیگر نمی‌تواند برای او احساس مسئولیت کند. شناخت دیگری و احترام به او از ارکان آموزش قرن ۲۱ است.» آیا آموزش و پرورش ما همه بچه‌ها را می‌بیند؟ آیا محتوای آموزشی در برگیرنده همه بچه‌هاست؟

دکتر مهران با بیان اینکه ۶۸ درصد جمعیت ایران در نقاط شهری و ۳۱ درصد در نقاط روستایی و یک درصد غیرساکن هستند، گفت: «ایرانیها از اقوام گوناگون: فارس، آذری، کرد، بلوچ، عرب، لر، ترکمن و... تشکیل شده‌اند، و نظام آموزشی کشور باید به همه این گوناگونی‌ها توجه کند، در غیر این صورت، در عمل، راه را برای تبعیض باز می‌کند.»

وی در پایان گفت: «مشارکت فعال معلمان در تهیه مواد و محتوای درسی، آموزش زبان مادری در کنار آموزش رسمی بخشی از راه کارهای توسعه عدالت آموزشی است.» او افزود: «به جای تألیف کتاب‌های خاص برای استان‌ها پیشنهاد می‌شود یک کتاب به نام سرزمین ما ایران برای همه دانش‌آموزان کشور تهیه شود تا دانش‌آموزان با فرهنگ، آداب، رسوم و هنر همه ایرانیان آشنا شوند.»

بچه‌ها متفاوتند، آن‌ها را درک کنیم

دکتر احمد صافی، عضو هیئت علمی دانشگاه و مشاور وزیر آموزش و پرورش، با اشاره به این موضوع که عدالت آموزشی از بحث‌های بنیادی و اساسی

به‌خصوص در مناطق دو زبانه است.»

وی با بیان این نکته که در آموزه‌های دینی ما بر برخوردار شدن همه انسان‌ها از نعمت‌های الهی تأکید شده است، اظهار داشت: «براین اساس هر عاملی که باعث عدم برخورداری گروهی از انسان‌ها از مواهب الهی شود نامطلوب و خلاف آموزه‌های انبیا تلقی می‌شود.»

واعظ مهدوی افزود: «انسان‌های بی‌سواد، آسیب دیده و بیمار، خودشان از قدرت رقابت برابر در جوامع برخوردار نیستند؛ بنابراین نظام برنامه‌ریزی موظف است با اتخاذ سیاست‌هایی، این قشر را برای رسیدن به سطوحی از توانمندی برای رقابت برابر در جامعه آماده کند.»

ساختار آموزشی کشور نباید پایتخت‌محور باشد

میثم هاشم‌خانی دبیر دومین کنفرانس توسعه و عدالت آموزشی هم در این همایش گفت: «۷۰ درصد خانواده‌ها کمتر از هزار تومان در ماه برای هر فرزند دانش‌آموزشان هزینه می‌کنند.»

وی افزود: «افزایش سواد منجر به افزایش ۷/۵ درصدی درآمد در تهران و ۲/۵ درصدی درآمد در سیستان و بلوچستان می‌شود. آمار نشان می‌دهد که آموزش باید از حالت متمرکز خارج شود و ما باید از اینکه ساختارهای آموزشی پایتخت‌محور شود پرهیز کنیم.»

هاشم‌خانی با اشاره به پرداخت یارانه نقدی به خانوارها و سهم آن در افزایش سطح تحصیلات گفت: «زمانی که دو دهک کم درآمدتر جامعه را بررسی کردیم، متوجه شدیم که آن‌ها فقط ۸۵۰ تومان از یارانه هر ماهشان را - ۴۵۰۰۰ تومان است - صرف آموزش کرده‌اند و این نشان می‌دهد فقرزدایی آموزشی صرفاً با اختصاص پول نقد میسر نمی‌شود.»

هنرستان‌ها سه‌ساله می‌شوند

مهندس علی زرافشان، معاون آموزش متوسطه وزارت آموزش و پرورش دیگر سخنران روز نخست کنفرانس بود. او با بیان اینکه هنرستان‌ها از سال آینده سه ساله می‌شوند، گفت: «با افزایش ساعات مهارتی، کیفیت هنرستان‌ها افزایش می‌یابد.»

دکتر فریبا عدلی:
تمرکززدایی به
مفهوم انتقال قدرت و
تصمیم‌گیری مشارکتی
در حوزه آموزش و پرورش
است. ما باید از
تمرکززدایی اداری شروع
کنیم و به استقلال مدرسه
برسیم

اجتماعی ایجاد کند از دست داده است.» او با بیان اینکه اهمیت مدرسه از دانشگاه بیشتر است و این به هیچ‌وجه یک شعار نیست، اظهار داشت: «نقش مدرسه فراهم کردن امکان ایجاد یک دانش مشترک است تا براساس آن جامعه دوام و استمرار داشته باشد و افراد بتوانند زندگی اجتماعی خود را شکل دهند.» به گفته قانع‌راد، مدرسه مدلی از زندگی اجتماعی است که نباید طبقاتی باشد و بر مبنای قدرت و ثروت شکل بگیرد بلکه باید مبتنی بر مناسبات انسانی، محلی و بومی باشد.»

قانع‌راد افزود: «فرایندهایی وجود دارد که مدرسه را تبدیل به یک نهاد انتزاعی می‌کند. یکی از این فرایندها ارتباط با بوروکراسی و دیگری ارتباط با بازار است. هر جا آموزش گرفتار فرایند بوروکراسی می‌شود و پیوند نامیمونی را با بازار برقرار می‌کند تبدیل به یک نهاد انتزاعی می‌شود که آرمان آن صنعتی شدن، گسترش تمرکز دولتی یا بازتولید بوروکراسی است به جای آنکه در خدمت نهادسازی انسانی باشد.»

وی با بیان اینکه در حال حاضر کودکان وارد مدرسه می‌شوند تا - به غلط - یاد بگیرند که این نهاد بوروکراسی است که در کشور مشروعیت دارد، گفت: «با یکسان‌سازی کتب‌درسی نظم بوروکراتیک موجود در جامعه تشدید می‌شود و با مدارس طبقه‌بندی شده و استعداد برتر، بر خبرگی و توسعه آموزشی با کیفیت بیشتر تأکید می‌شود، در نتیجه، سرمایه‌های اجتماعی در کشور تخریب می‌شود و به ازای آن صنعت کنکور رشد می‌یابد.» رئیس انجمن جامعه‌شناسی ایران ادامه داد: «دانش‌آموزان در این سیستم به جایی می‌رسند که کل دوران نوجوانی‌شان را به امید آینده‌ای موهوم از دست می‌دهند و فرصت لذت بردن از زندگی، شور و شوق را در بستر یادگیری اجتماعی و از طریق یک برنامه درسی جمعی نیز از دست داده و در اتاق‌های بسته با هم‌سن و سالان خود رقابت پنهان می‌کنند تا در دانشگاه‌ها پذیرفته شوند.»

وی با بیان اینکه یکی از فعالیت‌ها در راستای تمرکززدایی که می‌تواند به افزایش مشارکت کودکان در مدرسه بینجامد، این است که نظام آموزش کشور، به دنبال آن باشد

آموزش و پرورش ایران و جهان است، گفت: «ما از آموزش و پرورش صحبت می‌کنیم که بیش از ۱۳ میلیون دانش‌آموز، یک میلیون و یکصد هزار معلم و ۱۰۶ هزار مدرسه دارد و هر سال نیز ۳۰۰ میلیون جلد کتاب در ۹۰۰ عنوان منتشر می‌کند. آیا با این شرایط ما بچه‌ها را می‌شناسیم؟ آیا نیازهای فیزیکی، عاطفی، روحی و... آن‌ها را درک می‌کنیم؟ وی افزود: «بچه‌ها توانمندند و باید آن‌ها را دریافت. خانه و مدرسه باید آن‌ها را دریابند. بچه‌ها متفاوتند، باید آن‌ها را درک کرد.»

دکتر صافی در ادامه، با بیان این نکته که داشتن نگاه علمی به آموزش و پرورش نقش مهمی در توسعه عدالت آموزشی دارد، اظهار داشت: «نقش دانشگاه فرهنگیان در گسترش عدالت آموزشی خیلی مهم است. معلمان از دانشگاه فرهنگیان می‌خواهند که به سؤال‌های آن‌ها جواب دهد.»

مدیران نگرهبان وسایل و منتظر برخورد با
خطای معلمان

دکتر فریبا عدلی، عضو هیئت علمی علوم تربیتی دانشگاه الزهراء یکی دیگر از سخنرانان دومین کنفرانس توسعه و عدالت آموزشی بود.

وی در این کنفرانس به ضرورت یافتن راه‌کارهای عملیاتی کاهش تمرکز در آموزش و پرورش اشاره کرد و گفت: «تمرکززدایی به مفهوم انتقال قدرت و تصمیم‌گیری مشارکتی در حوزه آموزش و پرورش است. ما باید از تمرکززدایی اداری شروع کنیم و به استقلال مدرسه برسیم. تأکید اصلی من بر روی مدیریت در آموزش و پرورش و به ویژه مدیریت مدارس است. مدارس ما نیازمند مدیران توانمند آموزش دیده‌ای هستند که شایستگی‌های لازم را برای انجام وظایفشان داشته باشند متأسفانه در حال حاضر اکثر مدیران مدارس ما نگرهبان وسایل هستند و مترصدند که با خطای معلمان برخورد کنند.»

دکتر عدلی با بیان این نکته که مهم‌ترین وظایف مدیران ظرفیت‌سازی است، گفت: «معلم بزرگ‌ترین سرمایه یک مدرسه است و باید از ظرفیت‌های او حداکثر استفاده را کرد.»

وی در پایان اضافه کرد: «تصمیم درباره زمان آموزش باید به جایی که آموزش داده می‌شود یعنی مدرسه منتقل شود.»

نظام آموزشی کشور باید به خودش آموزش
بدهد

دکتر محمد امین قانع‌راد رئیس انجمن جامعه‌شناسی ایران، با تأکید بر اینکه مهم‌ترین کارکرد مدرسه، کارکرد اجتماعی است، گفت: «متأسفانه در حال حاضر آموزش، در کشور ما، کارکرد خود را به‌عنوان نهادی که بتواند زمینه‌ای برای شکل‌گیری عدالت و همبستگی عدالت و همبستگی

دکتر محمود مهر محمدی: نمی‌گوییم سهم دولت را در نظام آموزشی کشور کم کنیم؛ برعکس معتقدم باید این سهم زیاد شود. حرف اصلی من این است که بقای مدرسه باید بر اساس شایستگی باشد و جلب مشارکت مردم باید اوج مطالبه حاکمیت باشد

که به سیستم آموزشی خودش آموزش بدهد، گفت: «در واقع نظام آموزشی ما پیش از آنکه به مردم آموزش بدهد، باید به دنبال آموزش دادن به خودش باشد و برنامه‌درسی آشکار و پنهان حاکم بر نظام آموزشی را که مهم‌ترین آن نظام بوروکراتیک است، مورد چالش قرار دهد.»

۲۰ درصد زمان آموزش در اختیار استان‌ها و مناطق است

دکتر محمودامانی تهرانی مدیر کل دفتر برنامه‌ریزی و تألیف کتب درسی ابتدایی و متوسطه نظری یکی دیگر از سخنرانان این کنفرانس بود که گزارشی از فعالیت این دفتر در جهت کاهش تمرکز در آموزش و پرورش ارائه کرد. وی گفت: «بحث کاهش تمرکز در آموزش و پرورش بحث جدیدی نیست. آن چه مهم است یافتن راه‌کارهایی برای تحقق این مسئله است. در چند سال اخیر ما شاهد یک حرکت بنیادی در آموزش و پرورش در این زمینه بودیم که حاصل تولید و سند تحول بنیادین آموزش و پرورش بود. این سند موجب شد که ما از کلی‌گویی رها شویم.

بند ۵-۵ سند تحول بنیادین بر این نکته تأکید دارد که حدود ۱۰ تا ۲۰ درصد زمان آموزش در اختیار مدارس، مناطق و استان‌ها قرار گیرد.

همچنین بند ۲-۱۳ برنامه درسی ملی اجازه داده است که ۵۰ ساعت در طول سال برای فضای آموزش آزاد نسبت به برنامه رسمی قرار گیرد.»

مدارس باید نان شایستگی خودشان را بخورند

دکتر محمود مهر محمدی رئیس دانشگاه فرهنگیان سخنران دیگر این کنفرانس بود. وی گفت: نگاه من به تمرکززدایی، نگاه مدیریتی است. من معتقدم در یک نظام اسلامی عدالت محور، باید مدرسه، به‌عنوان یک نهاد اجتماعی نان شایستگی خودش را بخورد. چه دلیلی دارد که یک مدرسه کم کیفیت بارانت به حیات خود ادامه دهد. چرا والدین و دانش‌آموزان باید این شرایط را تحمل کنند که مجبور باشند تعلیم و تربیت بچه‌هایشان را به این نظام بسپارند؟

دکتر مهر محمدی با بیان این مطلب که ما نیازمند

یک سازمان غیردولتی و غیررانتی در نظام تعلیم و تربیت هستیم، گفت: «عده‌ای می‌گویند معنی سخن شما خصوصی‌سازی مدارس است، در صورتی که من می‌گویم خصوصی‌سازی ناعادلانه‌ترین لقبی است که می‌توان به مدارس غیردولتی داد.»

وی افزود: «نمی‌گوییم سهم دولت را در نظام آموزشی کشور کم کنیم؛ برعکس معتقدم باید این سهم زیاد شود. حرف اصلی من این است که بقای مدرسه باید بر اساس شایستگی باشد و جلب مشارکت مردم باید اوج مطالبه حاکمیت باشد.»

عوامل بازماندگی از تحصیل

«روزبه کردونی»، مدیر کل امور آسیب‌های اجتماعی وزارت تعاون هم یکی دیگر از سخنرانان این کنفرانس بود که گفت: «یکی از آسیب‌های جدی در مسائل اجتماعی به‌خصوص در مورد کودکان بازمانده از تحصیل، نبود یک سیاست ملی مدون است. در رویکرد سیاستی، از شناسایی تا تدوین راهکارها، تصویب، اجرا و ارزیابی یک مسئله مشارکت‌کنندگانی معین می‌شوند تا گوشه‌ای از کار را به‌دست گیرند.» وی افزود: «بازماندگی از تحصیل یک چالش جهانی است و دنیا تجاربی در این زمینه دارد که ما باید از آن استفاده کنیم تا در دام مسیرهای غلط طی شده نیفتیم.»

کردونی ادامه داد: «تا چند سال گذشته آمارهای دقیقی در کشورمان درباره بازماندگان از تحصیل وجود نداشت، اما اکنون به تصویر خوبی در این زمینه دست پیدا کرده‌ایم که می‌توانیم با تجمیع بانک‌های اطلاعاتی اعلام کنیم در هر استان چه تعداد کودک بازمانده از تحصیل وجود دارد.»

سونامی مشکلات جسمی

«دکتر مهرزاد حمیدی» معاون تربیت‌بدنی و سلامت وزیر آموزش و پرورش یکی دیگر از سخنرانان کنفرانس بود. او گفت: «در آینده با سونامی مشکلات جسمی مانند پوکی استخوان و بیماری‌های قلبی و عروقی مواجهیم. ما در حوزه حرکت هنوز نیاز به حساسیت‌زایی داریم. به‌دلیل زندگی آپارتمانی و ماشینی و رشد فناوری‌های نوین، کودکان را به یکجانشینی ملزم کرده‌ایم و اصطلاح کودکان آپارتمانی، ۱۵ سال است که مطرح شده است.»

حمیدی با بیان اینکه سواد حرکتی اعتمادبه‌نفس و انگیزه ایجاد می‌کند، گفت: «کسی که سواد حرکتی ندارد خود را در طول زندگی مخفی می‌کند و اگر کودک سواد حرکتی پیدا نکند در طول زندگی از حرکت باز می‌ماند و مشکلات جسمانی پیدا می‌کند. مهارت حرکت بنیادین به اضافه حرکت‌های ورزشی، سواد حرکتی را می‌سازد.

امروز برای ورزش حرفه‌ای که باید خودگردان باشد، همه اعتبارات ورزش صرف آن می‌شود و اعتبارات ورزش کودکان و نوجوانان برابر با یک یا دو باشگاه کشور است.»

۵۰ درصد پرونده‌های بی‌انضباطی و فساد اداری مربوط به آموزش و پرورش است

فردین خرازی، رئیس امور سلامت اداری و صیانت از حقوق مردم و دبیر «هیئت عالی نظارت» سازمان مدیریت و برنامه‌ریزی کشور، نیز در ادامه این کنفرانس گفت: «نیمی از پرونده‌های رسیده به هیئت عالی نظارت مربوط به آموزش و پرورش است و باید بگویم اکنون که در ماه‌های پایانی برنامه پنجم قرار داریم اگر ارزیابی کنیم که به چه میزان به اهداف پیش‌بینی شده در آموزش و پرورش رسیده‌ایم، به نتایج خوشایندی نمی‌رسیم. وی گفت: البته می‌توان علل و دلایل فراوانی را برای این وضع برشمرد و راه‌حل داده که یک راه این است که این برنامه باید توسط یک سیستم عامل به اجرا در آید.»

توسعه عدالت و ارتقای کیفیت شعار آموزش و پرورش در برنامه ششم توسعه

دکتر علی اصغر فانی وزیر آموزش و پرورش در مراسم اختتامیه دومین کنفرانس توسعه و عدالت آموزشی گفت: «شعار ما در برنامه ششم توسعه، توسعه عدالت و ارتقای کیفیت در

آموزش و پرورش است.»

وی افزود: «اگر بخواهیم عدالت آموزشی را تقسیم‌بندی کنیم، در یک بعد کمی و در یک بعد کیفی طبقه‌بندی می‌شود و ما در رابطه با عدالت کمی موفق بوده‌ایم. زیرا هم اکنون حدود ۹۹ درصد افراد ۶ تا ۱۱ سال مشغول به تحصیل هستند. ما در سال‌های گذشته ۱۱۰ مدرسه تک دانش‌آموزی و ۴۸۰۰ مدرسه کمتر از پنج دانش‌آموز داشته‌ایم. هم‌اکنون نرخ پوشش تحصیلی در متوسطه اول ۹۴ درصد و متوسطه دوم ۸۲ درصد است و این حاکی از تلاش وزارت آموزش و پرورش در توسعه عدالت کمی آموزشی است.»

وزیر آموزش و پرورش در ادامه گفت: «ما برای تحت پوشش بردن دانش‌آموزان مناطق محروم در دوره متوسطه دوم از روش «روستا مرکزی» و «شبه‌انروزی» استفاده می‌کنیم. هم‌اکنون بیش از ۴۰۰ هزار دانش‌آموز در مدارس شبه‌انروزی مشغول تحصیل هستند و برای اسکان دانش‌آموزان، تغذیه و امکانات خوابگاهی آن‌ها نیاز داریم که به آموزش و پرورش کمک شود.»

دکتر فانی سپس به موضوع عدالت کیفی در آموزش و پرورش اشاره کرد و گفت: «در حال حاضر ۱۳ میلیون و ۲۵۰ هزار دانش‌آموز در مدارس کشور مشغول به

تحصیل‌اند اما آیا همه مدارس از کیفیت لازم برخوردارند؟ مدارس از نظر فضا، تجهیزات، امکانات، تجربه و کیفیت معلمان در سطوح متفاوتی هستند. بنابراین در برنامه ششم توسعه، عدالت کیفی بیش از گذشته باید مورد توجه قرار گیرد و به شش زیر نظام سند تحول بنیادین (مدیریت، نیروی انسانی، کتاب‌های درسی و محتوای آموزشی، فضا و تجهیزات، پژوهش و ارزشیابی و منابع مالی) توجه اساسی کنیم.»

وی افزود: اگر در رأس هر واحد آموزشی یک مدیر توانمند و با اختیارات لازم قرار بگیرد به‌طور یقین با همین منابع و امکانات ناقص، می‌تواند کار را به بهترین نحو پیش ببرد و شاهد ارتقای کیفیت آموزشی باشیم.»

وزیر آموزش و پرورش در پایان گفت: «این وزارتخانه ۴۰ میلیون مخاطب مستقیم دارد و کوچک‌ترین تصمیم آن همه را درگیر می‌کند. بنابراین همه امید ما این است که در برنامه ششم توسعه عنایتی ویژه به آموزش و پرورش شود.»

بیانیه کنفرانس و ۸ مطالبه اجرایی

در آخرین روز دومین کنفرانس توسعه و عدالت آموزشی، بیانیه این کنفرانس نیز قرائت شد. رئیس کلی این مطالبه‌ها به شرح زیر می‌باشد.

۱. تبدیل مدارس مناطق محروم به موتور محرکه فقرزدایی در آموزش، سلامت و تغذیه، در راستای چشم‌انداز ۱۴۰۴

۲. زمینه‌سازی برای توسعه همکاری استراتژیک «شرکت‌های دارای مسئولیت‌پذیری اجتماعی» و «سازمان‌های مردم‌نهاد» در جهت اجرای برنامه‌های نوآورانه «توسعه عدالت آموزشی از بدو تولد»

۳. انتشار «عمومی» و «سالانه» شاخص‌های آماری عدالت محور آموزشی، به تفکیک استان‌ها و به تفکیک جنسیت، مطابق ابلاغیه شورای عالی آموزش و پرورش

۴. تثبیت سرفصل ویژه «توسعه عدالت آموزشی کودکان» در بودجه ۹۵ و برنامه ششم توسعه

۵. فراهم‌سازی الزامات اجرایی فرمان مقام معظم رهبری برای توسعه عدالت آموزشی با تأکید بر کودکان مهاجر

۶. استفاده از نوآوری‌های ICT جهت ارتقای کیفی آموزش و پرورش دانش‌آموزان کم درآمد و دانش‌آموزان در معرض تبعیض

۷. توسعه عدالت آموزشی از طریق «کاهش تمرکزگرایی» و «کاهش پایتخت سالاری» در محتوای درسی، افزایش «مدرسه محوری» در مدیریت بودجه و منابع انسانی، و «آسان‌سازی» و «تنوع بخشی» مشارکت مردمی در آموزش و پرورش

۸. توجه ویژه به غنابخشی عدالت محور آموزش کودکان و نوجوانان، به عنوان جانشین سرمایه نفتی، برای تثبیت «اقتصاد مقاومتی»